

Ligipääsetavuse arendamine kultuuris

Jõgevamaa Koostöökoda

30.09.2025

HÜMN

EDMAR TUUL

HARIDUS:

- Tallinna Reaalkool
- Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia - koorijuht
- Tartu Ülikool - Juhtimis- ja digikommunikatsioon
- Sisekaitseakadeemia - korrupsiooni ennetamine

TÖÖKOGEMUS:

- Noorteorkester Reaalmažoor
- Pärnu Muusikafestival (rahvusvaheline)
- EMTA Sinfonietta
- Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus
- Nõmme Linnaosa Valitsus
- Tapa Vallavalitsuse Kultuurikeskus
- Viimsi Muusikakool

ÜHTEKUULUVUSKONTSERT

Mis on inimene? 2022

Mina olen olemas 2023

Elukoor 2024

Ajakaja 2025

Rahvusvaheline puuetega inimeste päev (3. detsember)

Sotsioloogia üliõpilane, liikumiseks ratastooli kasutav Kristjan Vällmann arutles hiljaaegu puuetega inimeste konverentsil, kuidas seadusi lugedes on meie ühiskond juba igati kaasav – **muutmist vajavad aga inimeste hoiakud.** Kristjan arutles: **“Tihti kuulen endasuguste vastandamist tervete inimestega. Küsin vastu, kas ma olen siis haige inimene?”**

“On nii, et üks lihtsalt vaatab, aga teine näeb. Päriselt. Silmad ei tee kedagi nägijaks, ega kõrvad kuuljaks. Sest südamel pole vaja silmi, et näha, ega kõrvu, et päriselt kuulda.” (Lauri Räpp)

“Tuhat sõna, mis tahaksin öelda,
kuid ainult vaikus, mida saan kinkida neile,
kes ei mõista meie viipeid.

Sa kuuled aga mina olen vaikus.

Sa jõuad aga mina jään kinni.

Murra see piir, mis meid eraldab.” (Bella Kurg)

Kes vajab ligipääsetavust?

- **KÕIK** — lihtsalt erinevatel aegadel ja erineval viisil.
- **Ligipääsetavus ei ole mõeldud ainult „teistele“**
— see on osa hästi toimivast, hoolivast ja kaasavast ühiskonnast, kus me kõik elame ning mida me ka ise ühel päeval vajada võime.

President Alar Karis: “inimestena oleme kõik võrdsed ja kuulume ühte.”

“Ühiskonnana peame sellist ühtekuuluvust veel õppima, kuni see on igapäevane ja tavaline. Sest ärme unusta – inimestena oleme kõik võrdsed. Teie, meie, nemad. See on nii lihtne. Me kõik oleme olemas.”

(Alar Karis 3.12.2024)

Kersti Kaljulaid

26. november 2022 ·

Üsna pöörane, mida Edmar Tuul, Piret Aus, Eesti Puuetega Inimeste Koda ja teised on korraldamas. See on küll ka omamoodi eksperiment, aga üks ütlemata ilus eksperiment.

See on kontsert kõigile. Pole vahet, kas sa kuuled, näed, saad kõndida - see kontsert arvestab peaaegu kõikide puuetega. Nii vägevas mastaabis ei ole seda teadaolevalt Eestis tehtud, nii et eks see ole ka õppematerjal edaspidiseks. Meile kõigile.

Ühtekuuluvuskontsert "Mis on inimene?" 3. detsembril kell 17 Tallinna Tehnikaülikooli aulas. Tulge kõik! Ja sedakorda - tõesti kõik!

Ja muide, millal jõuab viipekeelne laul laulupeo repertuaari? Pärt Uusberg? [Hirvo Surva?](#)

Rohkem infot:

<https://www.youtube.com/watch?v=pyHbFHS8LDs>

Ligipääsetav
nägemispuudega
inimesele

Punktkiri

Kirjeldustõlge

Viipekeel

Kirjutustõlge

Ligipääsetav
ratastooliga

Lihtne keel

ÜHTEKUULUVUSKONTSERT

Mis on inimene?

LAUPÄEVAL, 3. DETSEMBRIL

KELL 17:00

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AULAS

SISSEPÄÄS TASUTA

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI

AKADEEMILINE NAISKOOR

EDMAR TUUL ja KARIN TUUL

ANNE-MAI TEVAHI ja LAURI RÄPP

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA

Sinu tiibade all olen tuul
Ma kannan sind südame sunnil

Sa kõnnid oma tühjuse serval
Karin Tuul / Anne-Mai Tevahi, Lauri Räpp

TEH
TALLINNA TEHNILIAKAD

(Psalm 141: 1, 2, 1b) / C.Kreek
“Taaveti laul 141”

Issand, ma hüüan Su poole, kuule mind!

Kuule mu palve häält, kui ma Su poole hüüan.

Olgu mu palve kui suitsetamise rohi Su palge ees,
mu käte ülestõstmine kui õhtune ohver.

Kuule Sa mind, oh Issand!

(Psalm 141: 1, 2, 1b) / C.Kreek
“Taaveti laul 141”

Mees palub Jumalat, et Jumal kaitseks teda
ja hoiaks kurjad teod temast eemal.

Mees teab, et kurjad teod saavad karistada.

Ta usub, et on ise liiga nõrk, et kiusatustele vastu panna.

Ilma Jumala juhatuseta võib ta midagi rumalat teha.

Mees on valmis kannatama, et õigel teel püsida.

Ta loodab, et Jumal aitab teda, kuna tema armastab Jumalat.

Social media advertisement

“Mina olen olemas” Facebooki postituse kirjeldustõlge

Laiupidi riskülikukujulises formaadis kutsel on mustas kirjas tekst heledal, rohekassinisel taustal, mis läheb allpool sujuvalt üle helesiniseks.

Kujunduse ülaosas, vasakul pool on suurtähtedes tekst: ÜHTEKUULUVUSKONTSERT. Kohe selle all, suurelt ja paksus kirjas, on kahes reas kontserdi pealkiri: “Mina olen olemas”.

Üleval, paremal pool on kolmes reas suurtähtedes info:

SISSEPÄÄS TASUTA

P 3. DETSEMBER KELL 14:00

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AULA

Kujunduse alumises pooles, vasakul on kahes tulbas tekst:

- Tallinna Tehnikaülikooli Akadeemiline Naiskoor
- Kammerkoor Encore
- dirigendid Edmar Tuul, Karin Tuul
- luuletajad Anne-Mai Tevahi, Lauri Räpp
- solist Hele Kõrve
- instrumentalistid Markus Lattikas, Alex Verlin

Kujunduse alumises pooles, paremal, on kahes reas, erinevad ümarad ja must-valged ligipäasetavust iseloomustavad piktogrammid: liikumispuude, nägemispuude, kirjeldustõlke, viipekeeletõlke, punkt kirja ning lihtsa keele märgistused.

Päris allääres, vasakul pool on ühes rivis, väiksemalt, korraldajate ning toetajate logod: Tallinna Tehnikaülikool, Tallinna Tehnikaülikooli Akadeemiline Naiskoor, Eesti Kultuurkapital, Eesti Puuetega Inimeste Koda, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, Eesti Puuetega Inimeste Fond, ITAK Terviseabivahendid.

ÜHTEKUULUVUSKONTSERT

Mina olen olemas

SISSEPÄÄS TASUTA
P 3. DETSEMBER KELL 14:00
TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AULA

- TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI
AKADEEMILINE NAISKOOR
- KAMMERKOOR ENCORE
- dirigendid
EDMAR TUUL, KARIN TUUL
- luuletajad
ANNE-MAI TEVAHI, LAURI RÄPP
- solist
HELE KÕRVE
- instrumentalistid
MARKUS LATTIKAS, ALEX VERLIN

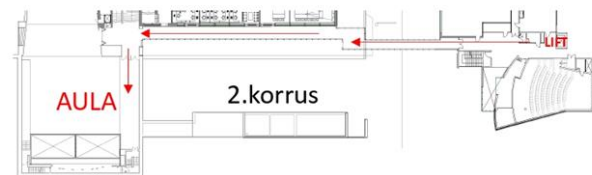
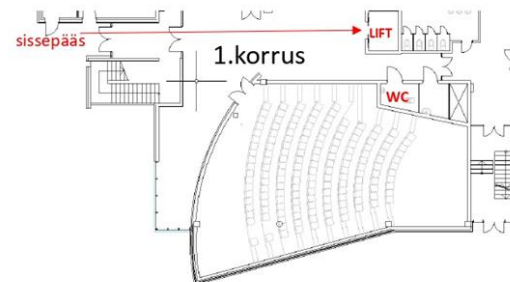
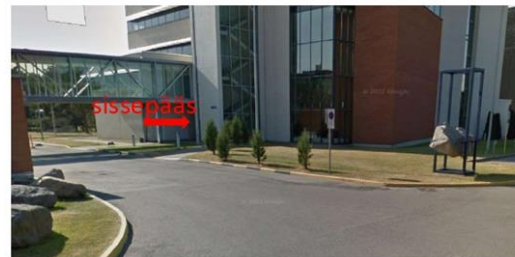
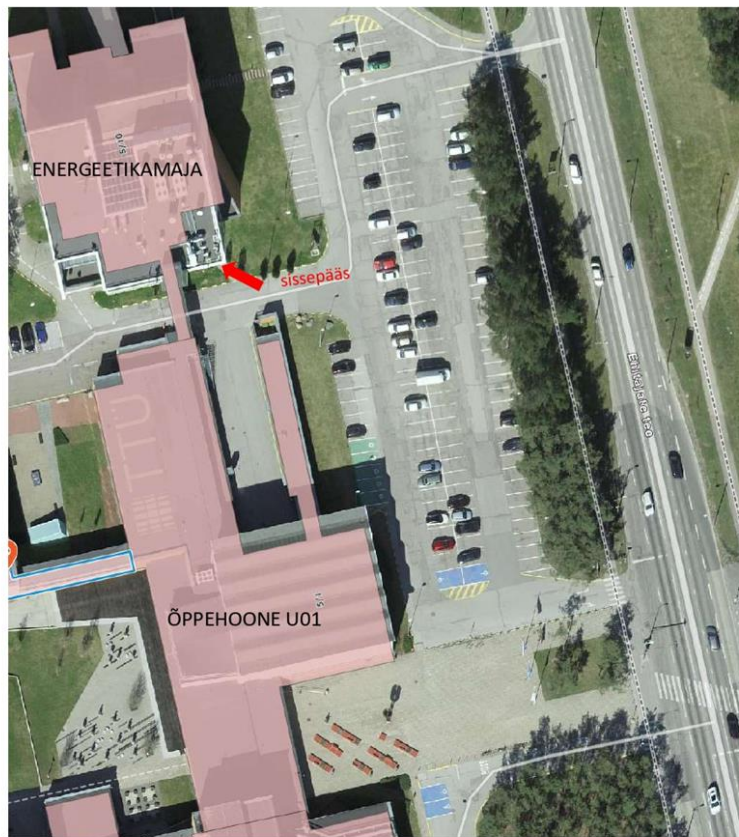

TAL
TECH

epifond

Ligipääsetavus

Meie soov on teha kontsert ligipääsetavaks kõikidele puuetega inimestele. Kui teil on erivajadusi, mille kohta ei ole infot allpool, siis palun võtke ühendust mari.puuram@epikoda.ee

Kõigi kontserdi ajal tekkivate päringutega, sealhulgas tehniliste probleemidega, saab pöörduda vabatahtlike poole, kes teid kontserdi alguses ka tervitavad ning kohtade leidmisega aitavad.

Kohalejõudmine ja toimumiskoht

Kontsert toimub Tallinna Tehnikaülikooli aulas (TalTech) aadressil: **Ehitajate tee 5, 19086 Tallinn.**

Kontserdi toimumiskoht on ligipääsetav ka liikumisabivahenditega. Liikumisabivahendiga tulles on soovitatav siseneda **Energeetika õppehoone** (NRG) sissepääsu kaudu. Seal on suur ja mugav lift sissepääsu läheduses. Lift on varustatud hääleavitussega ja kuulmislangusega inimese erivajadust arvestava helivõimendusüsteemiga.

Sissepääs Energeetika õppehoone poolt

Peahoone sissepääsuni viiv tee on plaaditud, kuid laiate vuugivahede tõttu on ligipääs tagatud neile, **kel liikumisega raskusi ei ole**. Külalistel, kellel on võimalik kasutada treppe,

soovitame siseneda hoonesse ülikooli peaksest, kuid soovi korral on võimalik kasutada ka Energeetikamaja sissepääsu.

Sissepääs peahoone poolt

Garderoob

Peahoone fuajees asub ka valveta garderoob, kuhu on võimalik oma üleriided jätta.

Parkimine ja muu info

Peahoone ja Energeetika õppehoone ees asub suur parkla. Parklas on eraldi märgistatud ka invaparkimiskohad.

Aula

Aula asub 2. korrusel, tee aulani on ligipääsetav ja tähistatud viitadega. Hoone liikumisteedel olevad ukсед on kontserdi ajal avatud. Sissepääsu ukсед avanevad automaatselt.

Erivajadust arvestavad tualettruumid (WC) asuvad Energeetika õppehoone esimesel korrusel (lifti vastas) ja peahoone esimesel korrusel, kuhu vajadusel liftiga pääseb.

Kontserdil võib olla pimedate juhtkoeri.

Ülikooli sissepääsud on suitsetamise vabad tsoonid.

Ratastoolikohad Saali põrand on ühe tasapinnaline ning arvestatud on ka ratastooli kohtadega. Soovi korral võib valida endale meelepärase koha.

MINA OLEN OLEMAS

ÜHTEKUULUVUSKONTSERT

Elukoor

3. DETSEMBRIL KELL 19:00
KULTUURIKESKUSES KAJA

KAMMERKOOR ENCORE
dirigent Karin Tuul

instrumentalistid
MARKUS LATTIKAS &
PAUL DANIEL

solistid
MARI KALKUN & HALDI

vahetekstid
LAURI RÄPP &
ANNE-MAI TEVAHI

ligipääs
ratastooliga

ligipääs
nägemispuudega
inimesele

viipekeeletõlge

kirjeldustõlge

kirjutustõlge

punktkiri

lihtsas keeles
laulude kokkuvõtted

Swedbank

TALLINNA TERVISHOIU KÕRGGKOL

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
THE ESTONIAN CHAMBER OF DISABLED PEOPLE

Õhtuleht

ELUKOOR

Kontsert on
TASUTA

ÜHTEKUULUVUSKONTSERT
AJAKAJA

PEAESINEJAD

Eesti Rahvusmeeskoor

Ott Lepland

Mari Jürjens

3.12
19.00

Kultuurikeskus Kaja

LIGIPÄÄS
RATASTOOLIGA

LIGIPÄÄSE
NÄGEMISPUUDEGA
INIMESELE

VIPEKEELETÕLGE

KIRJELDUSTÕLGE

KIRJUTUSTÕLGE

PUNKTKIRI

LIHTSAS KEELES
KOKKUVÕTTED

 Tallinn

 Mustamäe

Tarkusetera

“Kultuur ei saa elada, kui ta ei ole avatud.”

Mahatma Gandhi

“Kultuur peab kuuluma kõigile, sest kui sellest saab vaid väheste privileeg, muutub see surnud keeleks.”

Paulo Freire

AITÄH!

Mina olen olemas tähendab, et meie oleme olemas.

Mina sinu jaoks.

Sina minu jaoks.

Meie teie ja teie meie jaoks.

Kes näeb ja kuuleb südamega,
saab julgelt öelda – mina olen olemas.